

Spis treści

CZĘŚĆ OPISOWA	2
CZĘŚĆ OGÓLNA.....	2
Przedmiot opracowania:.....	2
Zakres opracowania:	2
Podstawa opracowania	2
Opis stanu istniejącego	2
Opis techniczny	3
Dobór opraw i źródeł światła	3
Zasilanie i sterowanie oświetleniem.....	3
Zalecenia techniczne	3
Obliczenia techniczne	6
Obliczenia natężenia oświetlenia i poziomu luminancji	6
Obliczenia elektryczne	7
INFORMACJA DOTYCZĄCA PLANU BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA	9
ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH MATERIAŁÓW	10
CZĘŚĆ RYSUNKOWA	11

CZĘŚĆ OPISOWA

Część ogólna

Przedmiot opracowania:

Przedmiotem opracowania jest projekt budowy oświetlenia drogi (dz. nr ew. 197) w m. Tymianka, gm Stryków

Zakres opracowania:

Opracowanie obejmuje rozwiązanie budowy oświetlenia drogi (dz. nr ew. 197) w m. Tymianka, gm Stryków, a w szczególności dobór opraw, zabezpieczeń, przewodów, kabli.

Podstawa opracowania

- Umowa z Gminą Stryków
- Warunki przyłączenia nr 5241210788
- Wypis i Wrys z MPZ gminy Stryków
- Ustalenia założeń projektowych z Oddziałem Oświetlenia Ulic Zgierz
- Polska Norma Oświetleniowa PN-EN 13201
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w zakresie ochrony przeciwporażeniowej (Dz. U nr 81/90 poz 473)
- Polska Norma PN-91/E-05009/01
- Aktualne katalogi producentów
- Wizja w terenie
- Aktualny podkład geodezyjny

Opis stanu istniejącego

Droga gruntowa stanowiąca element działki nr 197 w m. Tymianka nie jest obecnie oświetlona. Ostatnia opraw umieszczona jest na istniejącym słupie energetycznym na granicy działek 196 i 160/6.

Opis techniczny

Dobór opraw i źródeł światła

Obliczenia - obliczenia wymaganych parametrów oświetlenia przeprowadzono w programie CalcuLuX Road 6.5.1 stanowiącym podstawę doboru opraw Philips.

Słupy oświetleniowe - projektuje się nowe słupy oświetleniowe typu CS60-100/3 produkcji KROMIS-BIS sp. z o.o. (lub analogiczne innego producenta). Całkowita wysokość źródła światła nad powierzchnią gruntu $H=10\text{m}$. Dopuszczalna max. powierzchnia boczna oprawy dla I strefy wiatrowej = $0,35\text{m}^2$.

Oprawy – projektuje się oprawy modułowe ELGO LUNA OUSb-70 z dwużarnikowymi źródłami światła SYLVANIA SHP-S 70W Twinarc. Powierzchnia boczna oprawy = $0,2\text{m}^2 < 0,35\text{m}^2$. **KĄT POCHYLENIA OPRAWY NA SŁUPIE 10 stopni.**

Fundamenty –FBw-150 (lub analogiczne innego producenta dobrany do montowanego słupa)

Wyniki obliczeń luminancji, współczynników oświetlenia na płaszczyźnie jezdni przedstawiono w części obliczeniowej.

Zasilanie i sterowanie oświetleniem

Nowoprojektowane oprawy oświetleniowe zasilane będą z istniejącego obwodu oświetleniowego zasilającego oprawy rozmieszczone wzdłuż działki nr 196 (droga powiatowa) wyprowadzonego z rozdzielnic oświetleniowej przy stacji słupowej nr 40820. Na tym obwodzie zainstalowanych jest obecnie 8 opraw sodowych o mocy 70W każda. Sterowanie oświetleniem wraz z pomiarem - istniejące.

Zalecenia techniczne

Montaż linii zasilającej oprawy

Przy przejściu z linii napowietrznej na kablową – na słupie odporowo narożnym zlokalizowanym na granicy działek 196 i 160/6, należy zamontować ogranicznik przepięć i wykonać dla niego uzziemienie robocze o wartości rezystancji $R < 10 \text{ Omów}$. Zejście do ziemi kabla linii zasilającej nowoprojektowane oprawy, należy wykonać po nodze słupa stojącej na działce 196. Kabel chronić do wysokości 2m rurą osłonową. Wlot rury uszczelnić.

Kable układać zgodnie z obowiązującą normą N SEP-E-004 „Elektrotechniczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa”, ewentualnie posiłkując się wycofaną przez PKN dnia 25.03.2004r Polską Normą PN-76/E-05125 „Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa”. Połączenie linii napowietrznej z kablem ziemnym wykonać wg Katalogu do projektowania linii nN z przewodami izolowanymi samonośnymi na żerdziach wirowanych i ŻN firmy „ENERGOLINIA POZNAŃ”

Przy układaniu kabli, należy przestrzegać następujących zasad:

- na całej trasie linii kablowej prace wykonywać ręcznie
- przy prowadzeniu na słupie kabel chronić rurą osłonową o średnicy wewnętrznej nie mniejszej niż 2 średnice zewnętrzne kabla. Stosować rury z tworzyw sztucznych grubościennych, odporne na działanie promieniowania UV.
- kable należy układać linią falistą 1-3%
- głębokość układania kabla 70 cm
- skrzyżowania linii kablowej z drogą kołową wykonać metodą przecisku
- skrzyżowania z wjazdami do posesji, kabel chronić rurą osłonową np. DVR 75
- minimalna odległość osłony kabla od górnej powierzchni drogi kołowej (w miejscach skrzyżowań) 80cm
- minimalna długość osłony otaczającej kabel wystające w obie strony poza krawędź ulicy 50 cm
- uszczelnienie rur osłonowych wykonać z materiałów niepodlegających biodegradacji i starzeniu
- kable układać w ziemi na warstwie piasku o grubości 10 cm, kable zasypać warstwą piasku o grubości 10 cm. Wykop zasypać warstwą rodzimego gruntu (wolnego od gruzu i kamieni) o grubości 30 cm , a następnie przykryć folią z tworzywa sztucznego w kolorze niebieskim . Folia powinna mieć grubość 0,5 mm. Szerokość folii powinna być taka , aby przykryła ułożony kabel (rurę), lecz nie mniejsza niż 20cm. Pozostałą część wykopu zasypać rodzimym gruntem. Zasypany wykop pod kabel należy zagęścić.
- płaskownik uziemiający (bednarke) układany w tym samym wykopie, co kabel winien być zasypany na dnie rowu kablowego na głębokości, co najmniej 10 cm i przesunięty w poziomie o 15 cm od kabla
- temperatura, przy której można układać kable oraz dopuszczalne promienie gięcia kabla wg instrukcji producenta

Odległości kabli przy skrzyżowaniach i zbliżeniach

Lp.	Skrzyżowanie lub zbliżenie	Najmniejsza dopuszczalna odległość, [cm]	
		pionowa, przy skrzyżowaniu	pozioma, przy zbliżeniu
1	Kabli elektroenergetycznych na napięcie znamionowe sieci do 1 kV z kablami tego samego rodzaju lub sygnalizacyjnymi	25	10
2	Kabli sygnalizacyjnych i kabli przeznaczonych do zasilania urządzeń oświetleniowych z kablami tego samego rodzaju	25	mogą stykać się
3	Kabli elektroenergetycznych na napięcie znamionowe sieci do 1 kV z kablami elektroenergetycznymi na napięcie znamionowe sieci wyższe niż 1 kV	50	10
4	Kabli elektroenergetycznych na napięcie znamionowe sieci wyższe niż 1 kV i nie przekraczające 10 kV z kablami tego samego rodzaju		25
5	Kabli elektroenergetycznych na napięcie znamionowe sieci wyższe niż 10 kV z kablami tego samego rodzaju		
6	Kabli elektroenergetycznych z kablami telekomunikacyjnymi		
7	Kabli różnych użytkowników		50

8	Kabli z mufami sąsiednich kabli	—	25
9	Rurociągi wodociągowe, ściekowe, ciepłe, gazowe z gazami niepalnymi	80 ¹⁾ przy średnicy rurociągu do 250 mm i 150 ²⁾ przy średnicy rurociągu większej niż 250 mm	50
10	Rurociągi z cieczami palnymi		100
11	Rurociągi z gazami palnymi o ciśnieniu do 0,4 MPa	*	
12	Rurociągi z gazami palnymi o ciśnieniu wyższym niż 0,4 MPa do 6,4 MPa	*	
13	Zbiorniki z płynami palnymi	200	
14	Części podziemne linii napowietrznych (ustój, podpora, odciążka)	—	80
15	Ściany budynków i inne budowle, np. tunele, kanały, z wyjątkiem urządzeń wyszczególnionych w lp. 9÷14	—	50
16	Skrajna szyna toru nie przystosowanego do trakcji elektrycznej	100 — między osłoną kabla i stopą szyny	250
17	Skrajna szyna toru trakcji elektrycznej		*
18	Skrajny koniec podkładu toru manewrowego i bocznicy kolejowej, nie przystosowanych do trakcji elektrycznej na zamkniętym terenie zakładu przemysłowego	50 — między osłoną kabla i dnem rowu odwadniającego	80 ³⁾
¹⁾ Dopuszcza się zmniejszenie odległości do 50 cm pod warunkiem zastosowania ochrony z rury stalowej o odpowiedniej długości. ²⁾ Dopuszcza się zmniejszenie odległości do 80 cm pod warunkiem zastosowania osłony z rury stalowej o odpowiedniej długości. ³⁾ Jeżeli z uzasadnionych względów odległość ta nie może być zachowana, dopuszcza się zmniejszenie jej do 30 cm, lecz należy zastosować osłony otaczające. * wg norm i przepisów branżowych.			

Na kabel założyć plastikowe opaski kablowe, na których należy podać: typ kabla, przeznaczenie, użytkownika, rok budowy, trasę.

Opaski zakładać na wejściu i wyjściu kabla z rury osłonowej, przy wprowadzeniu do nowoprojektowanych słupów oraz na słupie kablowym.

Obwody zasilające oprawy – Od bezpieczników we wnęce słupowej do oprawy prowadzić przewód YDY 3x2,5/750V. Każdą oprawę zabezpieczyć wyłącznikiem nadmiarowoprądowym S 301 B 6A lub wkładką bezpiecznikową o charakterystyce gG i prądzie znamionowym 6A – w zależności od typu zastosowanej tabliczki przyłączeniowej we wnęce słupowej.

Ochrona przepięciowa – jako ochronę przepięciową projektuje się ogranicznik przepięć ASA 660-5 prod. APATOR Toruń (lub analogiczny innego producent) zainstalowany na przewodzie zasilającym nowoprojektowany obwód oświetleniowy na słupie odporowo narożnym sieci nn na granicy działek 196 i 160/6. Od ogranicznika wykonać nowy uziom bednarką prowadzoną po słupie i zakończony uziomem prętowym. Rezystancja uziemienia ograniczników przepięć nie powinna przekraczać 10Ω.

Ochrona od porażen – ochronę podstawową (przed dotykiem bezpośrednim) stanowi izolacja robocza przewodów, kabli oraz osłony zewnętrzne urządzeń elektrycznych.

Środkiem ochrony dodatkowej projektuje się samoczynne wyłączenie zasilania w układzie sieciowym TN-C. Przewody instalować z wydzielonym przewodem L i N oraz z przewodem ochronnym PE. W instalacji zachować kolorystykę przewodów: PE-żółtozielony, N-niebieski. Instalację wykonać zgodnie z normą PN-IEC-60364. Z uwagi na układ pracy sieci TN-C, na końcu linii kablowej żyłę PEN uziemić. Oporność rezystancji uziemienia nie może przekraczać $R < 30\Omega$.

Wzdłuż linii kablowej prowadzić bednarkę ocynkowaną FeZn25x4, podłączając do niej każdy z nowoprojektowanych słupów. Na końcach linii bednarkę uziemić stosując uziom prętowy lub prętowo-taśmowy o wartości rezystancji $R < 30\Omega$.

Ochrona przed korozją - elementy urządzeń znajdujące się pod ziemią (bednarka) i na powietrzu jak wysięgniki, konstrukcje, haki podlegają ochronie przed korozją. Należy zabezpieczyć zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami użytkownika.

Obliczenia techniczne

Obliczenia natężenia oświetlenia i poziomu luminancji

Do obliczeń wykorzystano program CalcuLux Road 6.5.1 udostępniony przez producenta opraw i źródeł światła Philips sp. z o.o.

Zgodnie z normą CEN 13201, (dz. nr 197) (ruch kołowy $V < 60\text{km/h}$, ruch rowerowy i pieszy, natężenie ruchu poniżej 7000 pojazdów dziennie, luminancja otoczenia niska) zakwalifikowana jest do klasy ME4b

Wyniki obliczeń w odniesieniu do wartości normatywnych podano w tabeli:

Droga gminna	w/g CEN 13201 EN 13201-1:1998	Z obliczeń	Spełnienie wymogów normy
Luminancja średnia suchej jezdni min (cd/m^2)	0,75	0,79	TAK
Równomierność luminancji ogólna U_o (wartość najniższa)	0,4	0,61	TAK
Równomierność luminancji wzdłużna U_l (wartość najniższa)	0,5	0,51	TAK
Wskaźnik wzrostu progu kontrastu TI% (wartość największa)	15	4,4	TAK
Stosunek natężenia oświetlenia otoczenia (wartość najniższa)	0,5	0,69	TAK

Obliczenia elektryczne

Dobór przewodów i zabezpieczeń

a) dobór zabezpieczenia w rozdzielnicy oświetleniowej

Wartość obliczeniowego prądu szczytowego obwodu zasilającego w istniejącej rozdzielnicy oświetleniowej wynosi

$$I_B = \frac{P_{obl}}{U_n \cdot \cos f} = \frac{15 \times 84}{230 \cdot 0,93} = 5,89A$$

$$\text{Prąd rozruchowy } I_r = 3 \times I_s = 17,67A$$

W istniejącej rozdzielnicy, istniejący obwód po zwiększeniu obciążenia (po zamontowaniu nowoprojektowanych opraw) należy zabezpieczyć wkładką bezpiecznikową 25A o charakterystyce gL

b) dobór nowoprojektowanej linii kablowej

Projektowany kabel musi spełniać następujące warunki:

$$I_B < I_N < I_Z$$

oraz

$$I_2 < 1,45 \cdot I_Z$$

gdzie:

I_N – prąd znamionowy bezpiecznika

I_Z – obciążalność prądowa długotrwała przewodów

I_2 – prąd zadziałania zabezpieczeń

Dopuszczalna obciążalność długotrwała dla kabla YAKY 4x25 wynosi $I_Z = 111A$

Obwód zabezpieczony będzie wkładką bezpiecznikową o wartości prądu znamionowego 25A o charakterystyce gL.

Prąd zadziałania (górny prąd probierczy) dla bezpiecznika

$$I_2 = 1,75 \cdot 25A = 43,75A$$

czyli:

$$17,67A < 25A < 111A$$

oraz

$$43,75A < 161A$$

Należy zastosować kabel YAKY 4x25 (zgodnie z Warunkami Przyłączenia) w izolacji XLPE

warunki spełnione

c) Obliczanie spadku napięcia

Do obliczeń przyjmuje się odcinek nowoprojektowany dodatkowo wliczając odcinek od stacji transformatorowej 40820 (do oprawy nr 7)

$$\Delta U = (2P_o \cdot I_z \cdot 10^5) / (U^2 \cdot \gamma \cdot S)$$

Gdzie

$$I_z = 260 \text{ m}$$

Spadek napięcia po uwzględnieniu współczynnika rozruchu wyniesie

$$\Delta U = 1,47 \times 1,4\% = 2,06 < 5\%$$

warunek spełniony

d) Sprawdzenie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej

Warunkiem spełnienia ochrony przeciwporażeniowej jest:

$$I_a < I_z$$

Gdzie:

$I_a = k \cdot I_N$ – minimalny prąd odłączeniowy wyłącznika nadprądowego o prądzie $I_N = 6 \text{ A}$ przy $k = 5$, stąd $I_a = 30 \text{ A}$

$$I_z = 0,95 U_o / Z_c$$

$$U_o = 230 \text{ V}$$

Rozważam obwód o stacji 4-0820 do lampy 7 o długości $l = 720 \text{ m}$ (uwzględniając odcinek 420m linii napowietrznej od stacji 40820 do słupa odporowo narożnego sieci nn na granicy działek 196 i 160/6 oraz odcinek 320m nowoprojektowanej linii kablowej)

Element Pętli zwarcia	Długość L	Rjedm	Xjedm	R	X	Z
	km	Ω/km	Ω/km	Ω	Ω	Ω
Transformator 50kVA				0,1041	0,1417	0,1758
Linia nap. 4xAl 25	0,42	1,174	0,31	0,49308	0,1302	1,0200
Kabel YDY 3x2,5	0,012	6,826	0,15	0,08191126	0,0018	0,1639
YAKY4x25	0,32	1,2	0	0,384	0	0,7680

impedancja całkowita $Z_c = \underline{1,3597}$

Prąd zwarcia w lampie 7 wynosi:

$$I_{zw} = 0,95 \cdot 230 / 1,3597 = 160A$$

$$30A < 160A$$

warunek spełniony

Wymagania dotyczące samoczynnego wyłączenia zasilania w czasie krótszym niż 5s są spełnione i ochrona będzie skuteczna.

Informacja dotycząca planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

w czasie wykonywania robót budowlano – montażowych objętych zawartością niniejszego opracowania, mogą wystąpić zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi. Informację sporządzono w oparciu o Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003 r (Dz. U. Nr 120 poz. 1126) „w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia”. Plan BIOZ należy wykonać po przeprowadzeniu lustracji terenu przed rozpoczęciem prac budowlanych oraz po uwzględnieniu poniższych uwag:

Zakres robót obejmuje:

- Powieszenie sieci oświetleniowej, montaż osprzętu
- Montaż słupów, wysięgników i opraw oświetleniowych
- Montaż linii kablowej w wykopie
- Zasilenie projektowanej linii

Zagrożenia bezpieczeństwa pracy:

- Prace na wysokości - montaż opraw, przewodów, wysięgników – zagrożenie upadkiem
- Prace przy wykopach liniowych
- Prace przy urządzeniach dźwigowych – podnośnik
- Prace w pobliżu napięcia – czynne linie 0,4kV
- Transport materiałów na budowę oraz na placu budowy
- Prace rozładunkowe – uderzenia, przygniecenia
- Prace przy urządzeniach hydraulicznych – praski

- Prace z wykorzystaniem elektronarzędzi – skaleczenia, odpryski, poparzenia
- Prace z wykorzystaniem narzędzi ręcznych – skaleczenia, stłuczenia
- Zagrożenie pożarowe – praca spawarką

Zagrożenia higieny pracy

- Odpady polietylenowe izolacji kabli
- Odpady aluminium

Zalecenia

Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych:

• instrukcja BHP stanowiska pracy	-	zawsze
• aktualne zaświadczenia SEP	-	zawsze
• badania lekarskie – praca na wysokości	-	zawsze
• stosowanie obuwia i odzieży ochronnej	-	zawsze
• stosowanie kasku i okularów ochronnych	-	wg potrzeb
• stosowanie środków ochrony przed upadkiem z wysokości	-	wg potrzeb

Dodatkowo należy bezwzględnie zachować procedurę obowiązującą przy dopuszczeniu pracowników do prac instalacyjnych i do prac w czynnych obiektach energetyki.

Kierownik budowy zobowiązany jest przed przystąpieniem do prac, w oparciu o powyższą informację sporządzić i uzgodnić z Inwestorem plan BIOZ.

ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH MATERIAŁÓW

Zezwala się na stosowanie materiałów zamiennych o nie gorszych parametrach technicznych

1.	Słup oświetleniowy CS60-100/3 lub analogiczny innego producenta	7szt
2.	Fundament F Bw 150 lub inny dobrany do zastosowanego słupa	7szt
3.	Słupowa tabliczka bezpiecznikowa	7szt
4.	Oprawa ELGO LUNA OUSb-70 lub analogiczna innego producenta	7szt
5.	Wysokoprężne dwuzarnikowe źródło światła Sylvania SHP-S 70W Twinnarc	7szt
6.	Kabel YAKY 4x25	310mb
7.	Bednarka ocynkowana FeZn 25x4	280mb
8.	Pręt stalowy ocynkowany fi=18mm l=6m	Min2 szt – do ustalenia w trakcie realizacji
9.	Przewód YDY 3x2,5 mm ²	84mb
10.	Ogranicznik przepięć ASA 660-5 lub analogiczny innego producenta	1szt
11.	rura DVK 75	43m

CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Rys. 1 Schemat ideowy

Rys. 2 Plan oświetlenia